

Oskarshamns kommun
barn_utbildningsförvaltningen@oskarshamn.se

Rektorn vid Påskallaviksskolan
Irene.Leek-Roth@oskarshamn.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Påskallaviksskolan
i Oskarshamns kommun

2016-03-02

2 (11)

Dnr 43-2015:4456

Tillsyn i Påskallaviksskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Oskarshamns kommun under hösten 2015. Påskallaviksskolan besöktes av Skolinspektionen den 16–17 september 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Av nationell statistik framgår att den genomsnittliga betygspoängen i årskurs 6 vårterminen 2015 i Påskallaviksskolan varierar mellan som lägst 10,5 i geografi och 10,9 i svenska och som högst 15,6 i hem- och konsumentkunskap och 14,6 i slöjd. I tio av sexton redovisade ämnen når samtliga elever lägst kunskapskraven för betyget E.

Av skolans redovisning av kunskapsresultaten för årskurs 3 år 2015 framgår att 67,7 procent av eleverna uppnår kunskapskraven för godtagbara kunskaper i matematik. Motsvarande värde för ämnet svenska är 75 procent. I de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena når 86 procent av eleverna kunskapskraven för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3 år 2015.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
Extra anpassningar och särskilt stöd	Anmärkning	2016-06-02
Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-06-02
Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att Oskarshamns kommun och rektorn vid Påskallaviksskolan behöver vidta åtgärder så att det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling. Utredningen visar att skolenheten saknar en aktuell plan mot kränkande

2016-03-02

3 (11)

Dnr 43-2015:4456

behandling. Vidare framgår att personal inte alltid anmäler till rektorn om de fått kännedom om att en elev känner sig utsatt för kränkande behandling. Rektorn behöver också säkerställa att skolenhetens arbete med särskilt stöd bedrivs i enlighet med bestämmelserna i skollagen.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Oskarshamns kommun att senast den 2 juni 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Oskarshamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att det på skolenheten varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.
- Se till att personal på skolenheten alltid anmäler till rektorn när de får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.

Motivering till bedömning av brist

Verksamheten saknar en aktuell plan mot kränkande behandling av barn och elever

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn

2016-03-02

4 (11)

Dnr 43-2015:4456

och elever. I detta arbete ingår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Arbetet med en plan mot kränkande behandling är en del av den systematiska och kontinuerliga planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som enligt skollagen ska genomföras på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket i september 2015 tagit del av skolenhetens senast upprättade plan mot kränkande behandling. Planen gällde för läsåret 2014/2015. Intervjuade elever uppger att de inte känner till skolans plan mot kränkande behandling. I lärarintervjuer uppges att innehållet i planen mot kränkande behandling ska behandlas i klasserna och på föräldrarådet varje år, men att någon plan för nuvarande läsår ännu inte finns.

Rektorn uppger i intervju vid tillsynsbesöket att befintlig plan mot kränkande behandling inte har kunnat utvärderas ännu. Vid kompletterande intervju med rektorn i januari 2016 framkommer att någon plan för innevarande läsår, det vill säga läsåret 2015/2016, fortfarande inte har upprättats.

Skolinspektionen bedömer att en brist föreligger i förhållande till skollagens krav på att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Av utredningen framgår att det i januari 2016 fortfarande saknas en plan mot kränkande behandling gällande innevarande läsår (2015/2016). Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav.

Verksamheten brister gällande personalens anmälningsskyldighet vid kränkande behandling av elever

Huvudmannen har det yttersta ansvaret för arbetet mot kränkningar i verksamheterna. Ändamålsenliga och effektiva system hos huvudmannen kan uppmärksamma och rikta resurser till verksamheter där det finns problem. Enligt skollagen har en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, en skyldighet att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla händelsen till huvudmannen. Anmälningsskyldigheten omfattar alla situationer där barn och elever upplever sig ha blivit utsatta för kränkande behandling.

I intervju med elever på skolenheten uppger några elever att inte alla vuxna på skolan agerar när någon incident sker mellan elever. Eleverna uppger att när en elev blir utsatt av andra verkar det som att vissa vuxna tror att det bara är skoj mellan eleverna.

Några lärare på skolan beskriver i intervju att engångsföreteelser av kränkande behandling tas upp i klassen och reds ut. Om händelsen upprepas eller är av allvarligt slag rapporteras det till skolans trygghetsgrupp för utredning och föräldrarna informeras. En allvarlig incident kan vara om en elev uppvisar fysiska kränkningar. En lärare

2016-03-02

5 (11)

Dnr 43-2015:4456

som är med i trygghetsgruppen uppger att gruppen inte behövt ingripa under i vart fall de senaste fyra åren.

Andra lärare uppger att inte alla incidenter av kränkande behandling rapporteras till rektor. Om det går att lösa i klassen gör läraren det samt tar kontakt med föräldrar. Om händelsen inte klaras upp och situationen eskalerar tas kontakt med rektorn.

Rektorn uppger i intervju vid Skolinspektionens tillsynsbesök att hon har tagit emot anmälningar om kränkande behandling, men att det främst är från föräldrar. Rektorn förutsätter att personalen anmäler det som ska anmälas. Hon ska gå igenom rutinerna på nästa personalmöte. Vid kompletterande intervju med rektorn i januari 2016 beskriver hon ett exempel på när en lärare inte rapporterat en incident till rektorn, då läraren uppfattade att eleven det rörde sig om inte kunde ha blivit kränkt. Rektorn påtalade vid detta tillfälle att det är elevens upplevelse och inte lärarens uppfattning som är avgörande. Rektorn har inte fått någon rapport om kränkande behandling från personalen på skolan under hösten. När rektorn fått kännedom om incidenter genom föräldrar har hon anmält dessa till förvaltningen i kommunen och i förekommande fall till Arbetsmiljöverket.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i verksamhetens åtgärdande arbete mot kränkande behandling, då uppgifter om kränkande behandling inte alltid anmäls av personal till rektorn i enlighet med skollagens krav. Utredningen visar exempel på att personal gör en värdering av incidenter av kränkande behandling och att endast de kränkningar som bedöms som allvarligare eller återkommande anmäls till rektorn. Om rektorn inte får kännedom om incidenter av upplevd kränkande behandling, kan rektorn inte anmäla händelserna till huvudmannen. Huvudmannen ges då inte möjlighet att ta sitt ansvar i arbetet mot kränkande behandling i skolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Oskarshamns kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Oskarshamns kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Oskarshamns kommun en anmärkning. Oskarshamns kommun ska senast den 2 juni 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och

2016-03-02

6 (11)

Dnr 43-2015:4456

genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Oskarshamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det samma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Rektorn ska se till att elever ges särskilt stöd på det sätt och i den ordning som behövs, för att alla elever ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vidare ska rektorn säkerställa att beslut om särskilt stöd fattas i enlighet med författningarnas krav.
- Rektorn ska se till att insatta åtgärder följs upp och utvärderas.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas

2016-03-02

7 (11)

Dnr 43-2015:4456

till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges särskilt stöd.

Vidare framgår av skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd. Av intervju med rektorn i samband med tillsynsbesöket framgår att rektorn, som är nytillträdd, inte har beslutat om åtgärdsprogram för elever på skolenheten. Det framgår att det finns flera åtgärdsprogram som utarbetats av speciallärare under tidigare läsår som inte har följts upp. Det framkommer också av intervjuer med rektorn och specialläraren att det finns nya rutiner för arbetet med särskilt stöd som ska implementeras. Enligt rutinerna ska behov av särskilt stöd anmälas till rektorn. Vidare ska rektorn besluta om åtgärdsprogram för elever som bedömts ha behov av särskilt stöd.

Av kompletterande intervju med rektorn i januari 2016 framkommer att det i början av vårterminen 2016 fortfarande har funnits åtgärdsprogram för elever som utarbetats av speciallärare men som rektorn inte haft kännedom om. Dessa åtgärdsprogram har varit löpande under en längre tid och har inte följts upp och utvärderats. Rektorn har uppmärksammat problemet och har nu beslutat om särskilt stöd och åtgärdsprogram för eleverna i de aktuella fallen.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att det finns brister i arbetet med särskilt stöd. Det har under en längre tid förekommit att personal inte anmält elevers behov av särskilt stöd till rektorn och att rektorn inte har fattat beslut om särskilt stöd för alla elever som har behov av det.

Motivering till anmärkning som ingripande

Skolans rektor har numera uppmärksammat bristerna i skolans arbete med särskilt stöd samt fattat beslut om särskilt stöd enligt utarbetade åtgärdsprogram. Skolinspektionen bedömer därför bristen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Skolinspektionen vill dock betona vikten av att huvudmannen och rektorn fortsättningsvis följer upp att skolenhetens arbete med särskilt stöd bedrivs i enlighet med bestämmelserna i skollagen. Detta är särskilt viktigt mot bakgrund av att bristen kvarstått en längre tid och även efter det att nya rutiner för arbetet med särskilt stöd har införts.

2016-03-02

8 (11)

Dnr 43-2015:4456

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analys av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

2016-03-02

9 (11)

Dnr 43-2015:4456

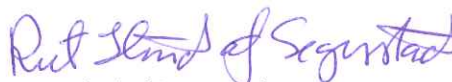
Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Rut Hård af Segerstad
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Påskallaviksskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

2016-03-02

11 (11)

Dnr 43-2015:4456

Fakta om Påskallaviksskolan

I Påskallaviksskolan finns förskoleklass och grundskola årskurs 1–6. Vid tillsynen går 18 elever i förskoleklassen och 117 elever i grundskolan. Skolan leds av en rektor.